ΡΩΣΣΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ J. PAVLOSKI

Η ΘΥΣΙΑ ΤΗΣ ΜΑΝΝΑΣ

Ἡ ἱστορία ποὺ θὰ σᾶς διηγηθῶ συνέβη πρὸ τοῦ μεγάλου πολέμου στὴ Ρωσσία. Ὅσο σημαντικὸ πρόσωπο ἦταν γιὰ ὅλη τὴ Ρωσσία τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ὁ Τσάρος, ἄλλο τόσο ἦταν κι' ὁ Παπᾶ Ἰβὰν γιὰ τὸ χωριό του Καλμούκ. Γι' αὐτὸ κ' ἡ κόρη του ἡ Μαρία ἦταν ἡ πιὸ περιζήτητη νύφη τοῦ χωριοῦ. Τὰ καλύτερα παλληκάρια τὴν εἶχαν γυρέψει, μ' αὐτὴ δὲν ἤθελε κανέναν.

— Γιατὶ δὲ θέλεις νὰ παντρευθῆς! τὴν ἐρωτοῦσε συχνὰ ἀνήσυχη ἡ μητέρα της.

Ἡ Μαρία ἔπαιρνε τότε μιὰν αἰνιγματικὴν ἔκφραση καὶ δὲν ἀπαντοῦσε. Καὶ μιὰ μέρα ποὺ παρουσιάστηκε ἕνας σπουδαῖος γαμπρὸς κ' οἱ γονεῖς της τὴν ἐπίεζαν πολὺ νὰ παντρευτῆ, ἡ Μαρία ἐξηφανίσθη!... Ἀπὸ τότε ποτὲ πιὰ δὲν ἔμαθαν οἱ γονεῖς της τί ἀπέγινε.

Ἕνα γράμμα ἐν τούτοις, σχισμένο σὲ χίλια κομμάτια, ποὺ ὁ Παπᾶ-Ἰβὰν τὸ βρῆκε κάτω ἀπ' τὸ κρεββάτι της καὶ κατώρθωσε νὰ τὸ συναρμολογήση ἔλυσε τὸ μυστήριο. Τὸ γράμμα αὐτὸ ἦταν ἀπὸ μιὰ φιλενάδα τῆς Μαρίας φοιτητρίας στὴ Πετρούπολι καὶ μιλοῦσε γιὰ πολλοὺς «συντρόφους» ποὺ εἶχαν συλληφθῆ, γιὰ μεγάλα γεγονότα ποὺ προετοιμάζοντο καὶ ποὺ θὰ τρομοκρατοῦσαν τὴν Κυβέρνηση τοῦ Τσάρου.

Τὸ πρᾶγμα ἦταν τόσο τερατῶδες ποὺ ὁ Παπᾶ-Ἰβὰν προσπάθησε νὰ μὴν τὸ πιστέψη. Ἡ κόρη του μηδενίστρια, ἀνακατεμένη ἴσως σὲ συνομωσίες ἐναντίον τοῦ ἱεροῦ προσώπου τοῦ Τσάρου! Ἄ! Ὄχι! Καλύτερα καὶ γι' αὐτὴν καὶ γιὰ τὸν πατέρα της νἄχε πεθάνει!... Καὶ γιὰ νὰ ἀποφύγη τὶς ἐπικίνδυνες ἐξηγήσεις τῆς ἐξαφανίσεώς της, ὁ Παπᾶ Ἰβὰν εἶπε στὴ γυναίκα του καὶ στοὺς γνωστούς του ὅτι ἡ κόρη του τρελλάθηκε καὶ αὐτοκτόνησε. Ἔκανε μάλιστα καὶ τὸ μνημόσυνό της, κ' εὐχήθηκε συγκινημένος στὸ Θεὸ ν' ἀναπαύση τὴν «δούλην του Μαρίαν...»

***

Ἡ Μαρία ὅταν ἔφθασε στὴν Πετρούπολη εἶχε μόνο δυὸ ρούβλια στὴ τσέπη. Τράβηξε γραμμὴ γιὰ τὸ σπίτι τῆς φοιτητρίας, ἡ ὁποία τῆς εἶχε στείλει τὸ γράμμα, τῆς μόνης φίλης ποὺ εἶχε σ' αὐτὴ τὴν ἀπέραντη πόλη. Ἡ φίλη της αὐτὴ ἡ Βαρβάρα, καθόταν σὲ μιὰν ἄθλια σοφίτα τῆς συνοικίας Βιπόργκ. Μόλις εἶδε τὴ Μαρία τῆς ἄνοιξε τὴν ἀγκαλιά της.

Ἡ Μαρία τότε τῆς διηγήθηκε τὴ φυγή της καὶ τὰ σχέδιά της. Ἐλεύθερη πιὰ ἀπὸ κάθε δεσμὸ ἦταν ἀποφασισμένη νὰ φανῆ χρήσιμη στὸν «καταδυναστευόμενο λαὸ» καὶ νὰ θυσιάση πρὸς χάριν του τὴ ζωή της, ἀφοῦ δὲν εἶχε ἄλλο τίποτε νὰ θυσιάση.

Λίγο-λίγο ἡ «ψηλὴ» Μαρία—ὅπως τὴν ἔλεγαν—ἔκανε πολλὲς γνωριμίες. Ἐμιλοῦσε σπάνια κι' οὔτε ἀνακατευόταν στὶς πολιτικὲς συζητήσεις. Ἔτρεχε σ' ὅλες τὶς συγκεντρώσεις, παρακολουθοῦσε μὲ πάθος τὶς διαλέξεις τῶν «ἀρχηγῶν». Μὰ ὅλα αὐτὰ ἦταν θεωρίες ἁπλὲς κ' ἡ Μαρία ποθοῦσε νὰ δράση, νὰ διακινδυνεύση τὴ ζωή της!...

Ἐπὶ τέλους ἡ μεγάλη μέρα ξημέρωσε! Ἕνα πρωὶ ὁ Ἀνδρέας, ὁ ἀρχηγός, ὁ μέγας τρομοκράτης ποὺ εἶχε θέσει εἰς κίνησιν ὅλους τοὺς ἀστυνομικοὺς τῆς Αὐτοκρατορίας, τὴν ἐπλησίασε καὶ τῆς εἶπε :

— Μαρία, ἔχω ἀνάγκη ἀπὸ μιὰ γυναίκα τολμηρὴ καὶ γενναία ποὺ πρέπει νὰ ἔρθη μαζί μου στὸ Λέβσκυ. Ἂν μᾶς πιάσουνε θὰ μᾶς κρεμάσουν. Σὲ δυὸ μῆνες ὁ Τσάρος θὰ πάη στὸ Λέβσκυ. Κατὰ τὴ μετάβασή του πρέπει νὰ τὸν τινάξουμε στὸν ἀέρα. Τὸ πρᾶγμα εἶνε ἀποφασισμένο. Θὰ ἤθελα νὰ μὲ συνοδεύσης. Στὰ μάτια τοῦ κόσμου θὰ θεωρούμεθα ὡς ἕνα ἀντρόγυνο μικροαστῶν; Κατάλαβες; Δέχεσαι;

— Καὶ πῶς μπορεῖς ν' ἀμφιβάλης; Εἶμαι τόσο εὐτυχής.

— Λοιπόν, σύμφωνοι. Στὶς δέκα αὔριο νὰ εἶσαι στὸ σταθμὸ τοῦ Νικολάου.

Ἡ Μαρία πετοῦσε ἀπ' τὴ χαρά της.

***

Οἱ δύο συνωμότες ἐγκατασταθήκανε σ' ἕνα μικρὸ σπιτάκι ποὺ τὸ ἰσόγειό του τὸ εἶχαν μετοβάλει σὲ μπακάλικο. Ὁ Ἀνδρέας περιποιόταν τοὺς πελάτες κ' ἡ Μαρία καθόταν στὸ ταμεῖο. Συγχρόνως τρεῖς «σύντροφοι» ποὺ δὲν φαινόντουσαν ποτέ, ἐργαζόντουσαν στὸ ὑπόγειο στὴν κατασκευὴ μιᾶς ὑπονόμου ποὺ θὰ ἔφθανε ὡς τὴ σιδηροδρομικὴ γραμμή.

Ἡ δουλειὰ προχωροῦσε κανονικὰ κι' ὅταν ἡ ὑπόνομος ἐτελείωσε, οἱ τρεῖς σύντροφοι ἔφυγαν γιὰ λόγους προνοίας καὶ ἄφησαν τὸν Ἀνδρέα καὶ τὴ Μαρία μόνους. Ὁ ἀρχηγὸς φοβόταν μήπως τὴν τελευταία στιγμὴ ἀνακαλυφθοῦν. Μιὰ μεγάλη ποσότης δυναμίτιδος βρισκόταν κάτω ἀπ' τὸ κρεββάτι τῆς Μαρίας. Μὲ αὐτὴν θὰνατίναζαν τὸ βαγόνι τοῦ Τσάρου.

Τὴν παραμονὴ τοῦ μεγάλου γεγονότος ὁ Ἀνδρέας εἶδε τὴ Μαρία νὰ ταράσσεται πάνω στὸ κρεββάτι της. Τὴ ρώτησε :

— Καὶ δὲν λυπᾶσαι, ποὺ θὰ ριψοκινδυνεύσης τὴ ζωή σου; Δὲν λυπᾶσαι τὰ νειάτα σου, φτωχή μου φίλη; Σκέψου, ἔχεις ἀκόμα καιρό. Μπορεῖς νὰ φύγης. Θὰ τὰ καταφέρω μόνος μου ἐν ἀνάγκη...

Ἡ Μαρία ἄρχισε νὰ γελάη :

— Γιατὶ γελᾶς;

— Γιατὶ τὸ νὰ πεθάνη κανεὶς γιὰ ἕνα τέτοιο σκοπὸ καὶ κοντὰ σ' ἕναν ἄνθρωπο σὰν κι' ἐσένα, εἶνε ἡ μεγαλύτερη εὐτυχία, ὡς τὴν τελευταία μου πνοὴ θὰ σοῦ εἶμαι εὐγνώμων ποὺ μοῦ ἔδειξες τέτοια ἐμπιστοσύνη!

Ὁ Ἀνδρέας τὴν ἐπλησίασε ἐνθουσιασμένος.

— Τὶ γενναῖο κορίτσι, τῆς εἶπε χαϊδεύοντας τὰ μαλλιά της.

Ἡ Μαρία μὲ τὰ μάτια κλεισμένα, ἐπῆρε τὸ χέρι του καὶ τὸ ἐφίλησε. Τότε—ὤ! τότε ἔχασαν το μυαλό τους. Καὶ οἱ μεγάλοι συνωμότες ἐγεύθηκαν τὸν ἔρωτα πάνω σ' αὐτὸ τὸ κρεββάτι ποὺ ἔκρυβε τὸν θάνατο...

***

Τὴν ἄλλη μέρα συνέβη κάτι φοβερό. Καθὼς ἄνοιγε ὁ Ἀνδρέας τὸ μπακάλικο εἶδε στὸ μέρος ἀκριβῶς ποὺ κατέληγε ἡ ὑπόνομος τέσσερες ἐργατικοὺς νὰ στέκουνται καὶ νὰ ἐξετάζουν τὸ ἔδαφος.

Ἐπλησίασε.

— Τὶ τρέχει; ρώτησε.

— Κύττα ἐδῶ, τοῦ εἶπε ἕνας ἀπ' τοὺς ἐργάτες. Βουλιάζει. Θᾶχουν ἀνοίξει ὑπόνομο ἀπὸ κάτω γιὰ τὸ τραῖνο ποῦ θὰ περάση ἀπόψε ἀπὸ πάνω μὲ τὸν Αὐτοκράτορα! Πρέπει νὰ εἰδοποιήσουμε, τὴν Ἀστυνομία!...

Ὕστερα ἀπὸ πέντε λεπτὰ τὸ μπακάλικο εἶχε ἀδειάσει. Ὁ Ἀνδρέας ἔφευγε πρὸς ἄγνωστη διεύθυνση καὶ ἡ Μαρία ἐγύρισε στὴν Πετρούπολη...

***

Ἐπέρασαν πολλοὶ μῆνες. Ἡ Μαρία δὲν ἤξερε τὶ ἀπόγινε ὁ φίλος της. Καὶ ὅμως στὰ σπλάχνα της μέρα μὲ τὴ μέρα ὡρίμαζε ὁ καρπὸς τοῦ ἐφήμερου ἔρωτά τους. Γεμάτη ντροπὴ καὶ ἀπόγνωση περίμενε τὴν τρομερὴ στιγμὴ τῆς γέννας καὶ δὲν τολμοῦσε σὲ κανέναν νὰ ἐμπιστευθῆ τὸ μυστικό της.

Ἕνα βράδυ ἐπὶ τέλους σὲ μιὰ συγκέντρωση ξαναβρῆκε τὸν Ἀνδρέα, ὁ ὁποῖος μόλις τὴν εἶδε ἐφώναξε :

— Νά! ὁ ἄνθρωπος ποὺ μᾶς χρειάζεται! Μαρία, πρέπει νὰ φύγης ἀπόψε γιὰ τὴ Μόσχα.

Ἡ Μαρία χωρὶς νὰ διστάση, ἀπάντησε :

— Ἡ ζωή μου εἶνε στὴ διάθεσή σας.

— Μπράβο, Μαρία! Τὸ περίμενα. Πρέπει ὅμως μὲ κάθε θυσία νὰ γυρίσης τὸ ἀργότερο μεθαύριο τὸ βράδυ. Ἐπρόκειτο νὰ πάη στὴ Μόσχα κάτι γράμματα, νὰ συναντήση μερικὰ πρόσωπα, ποὺ θὰ τῆς ἔδιναν ὡρισμένα σπουδαιότατα ἔγγραφα καὶ ἕνα μεγάλο χρηματικὸν ποσόν

***

Ἡ Μαρία ἔφθασε στὴ Μόσχα, ἔτρεξε ὅλη τὴν ἡμέρα, ἐτελείωσε τὶς δουλειές της κ' ἐγύρισε στὸ ξενοδοχεῖο της εὐχαριστημένη ποὺ θὰ κατώρθωνε πρωὶ-πρωὶ νὰ γυρίση στὴν Πετρούπολη. Κατάκοπη ἔπεσε νὰ κοιμηθῆ καὶ τὴν ἐπῆρε ἀμέσως ἕνας βαρύτατος ὕπνος.

Ἄξαφνα, κατὰ τὰ μεσάνυχτα, ἐξύπνησε ἀπὸ φοβεροὺς πόνους. Κατάλαβε ὅτι ἡ μοιραία στιγμὴ τῆς γέννας εἶχε ἔλθει. Ἐδάγκωνε τὰ χείλη της γιὰ νὰ μὴν φωνάζη κι' ἀπ' τὰ μάτια της ἔτρεχαν δάκρυα ἀπελπισίας. Τὶ θὰ γινόταν! Ἂν τὴν ἔπαιρναν χαμπάρι θὰ τὴν ἐπήγαιναν σὲ καμμιὰ κλινικὴ καὶ ἔτσι θ' ἀνεκάλυπταν στὴν κάμαρά της τὰ συνομωτικὰ ἔγγραφα, τὰ χρήματα... Καὶ τότε; Τότε θὰ ἐπήρχετο ἡ πλήρης καταστροφή, θὰ συνελαμβάνοντο οἱ «σύντροφοί» της καὶ σίγουρα θὰ ἐτουφεκίζετο ὁ Ἀνδρέας. Ὁ Ἀνδρέας ποὺ τόσο τὸν ἀγαποῦσε!... Τί νὰ κάνη; Νὰ τὰ κάψη στὴ θερμάστρα ποῦ ἔκαιε στὴν κάμαρά της; Θὰ ἦταν φοβερὴ ἀπώλεια γιὰ τὴν «ὑπόθεση!» Καὶ πόσο ὁ Ἀνδρέας θὰ στεναχωριόταν...

Καὶ ἡ μοιραία στιγμὴ ἔφτασε. Ὁ καρπὸς τοῦ ἔρωτός της ἤρθε στὴ ζωή. Οἱ πόνοι της ὅσο φριχτοὶ κι' ἂν ἦσαν—δὲν ἦσαν τίποτε ἐπὶ τέλους. Εἶχε τὴ δύναμη νὰ μὴν φωνάξη, νὰ μὴν προδοθῆ. Μὰ τὸ παιδί, τὸ παιδὶ δὲν ἔπρεπε νὰ ξεφωνίση! Ἀπ' αὐτὴ τὴ ζωὴ ποὺ μόλις εἶχε ἔρθει στὸν κοσμο ἐξαρτώντουσαν τόσες ἄλλες ζωές!... Καὶ πόσο πολύτιμες... Καὶ ἡ Μαρία τρελλὴ μέσα στὸν ἴλιγγο τῆς ἀπελπισίας της, ἔψαξε, βρῆκε τὸ λαστιχένιο λαιμὸ τοῦ παιδιοῦ, τὸν ἔσφιξε, τὸν ἔσφιξε...κ' ἐλιποθύμησε. Ὅταν συνῆλθε ἔννοιωσε τὸν ἑαυτό της ξαλαφρωμένο... Μπροστά της φωτιζόμενο ἀπὸ τὶς φλόγες τῆς θερμάστρας, βρισκόταν τὸ μικρὸ πτῶμα. Ἔπρεπε τώρα νὰ τὸ ἐξαφανίση.

Ἐδίστασε... Ἐκυττοῦσε τὴ θερμάστρα ποὺ ἔκαιε καὶ ἄξαφνα, σὰν μαγνητισμένη ἀπὸ τὶς φλόγες, ἐπῆρε τὸ νεκρὸ κορμάκι καὶ τῶρριξε μέσ' στὴ θερμάστρα. Ἔπειτα σὰν αὐτόματο ἔπλυνε τὸ λερωμένο πάτωμα, ἐδιόρθωσε τὸ κρεββάτι της, ἐντύθηκε, ἐπλήρωσε τὸ ξενοδοχεῖο καὶ ἔφυγε.

Τὸ πρωὶ ἦταν στὴν Πετρούπολη...